

11.05.2022

**TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN
DÜNYADAKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER****1. TÜRKİYE:*****Türkiye ile Kazakistan arasında 15 anlaşma imzalandı***

Türkiye Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ile Kazakistan Enformasyon ve Toplumsal Kalkınma Bakanlığı arasında Kitle İletişim Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı'nı Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun ile Kazakistan Cumhuriyeti Enformasyon ve Toplumsal Kalkınma Bakanı Askar Umarov imzaladı. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu ve Kazakistan Cumhuriyeti Sanayi ve Altyapı Geliştirme Bakanı Kairbek Uskenbayev tarafından imzalandı. (TRT Haber)

Erdoğan: Türkiye-Kazakistan ticaret hacmi 5 milyar dolar hedefini aştı

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev'in Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde baş başa yaptıkları görüşme ve heyetlerin bir araya gelmesinin ardından çeşitli anlaşmaların imza törenine geçildi. İmzaların atılmasının ardından iki Cumhurbaşkanı ortak basın toplantısı düzenledi. Erdoğan, Kazakistan Cumhurbaşkanı Tokayev ile görüşmelerinde iki ülke arasındaki ilişkileri tüm boyutlarıyla gözden geçirdiklerini belirterek, "İş birliğimizin gerek ikili düzeyde gerek çok taraflı platformlarda daha da geliştirilmesi ve derinleştirilmesi imkanlarını değerlendirdik. Türkiye ile Kazakistan arasındaki ticaret hacmi, geçtiğimiz sene bir önceki yıla oranla yüzde 58 artarak 5,3 milyar doları aştı. Böylece 5 milyar dolar olarak belirlediğimiz hedefimizi kısa sürede geride bırakmış olduk. Şimdi inşallah birlikte atacağımız adımlarla, aynı hızla 10 milyar dolar hedefine ulaşacağız. Yarın Türk iş adamlarıyla yapacağınız toplantının bu açıdan özellikle faydalı olacağına inanıyorum" dedi. (@tcbestepe)

Bakan Akar, Ukraynalı mevkidaşıyla görüşti

Milli Savunma Bakanlığından yapılan açıklamaya göre, Bakan Hulusi Akar ve Ukraynalı mevkidaşı Reznikov arasındaki görüşmede, Ukrayna limanlarında bekleyen ticari gemiler ile A400M uçaklarının Türkiye'ye emniyetle ulaşımının sağlanması konuları üzerinde duruldu. Görüşmede, Bakan Akar tarafından, bir an önce ateşkes ilanına olan ihtiyaç ile Türkiye'nin barışın tesisi ve Ukrayna'ya insani yardım konularında bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da üzerine düşeni yapmaya devam edeceği bir kez daha vurgulandı. (@tcsavunma)

Akar Kazakistanlı mevkidaşıyla görüşti

Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar ve Kazakistan Savunma Bakanı Org. Ruslan Jaksylkov arasındaki görüşmelerde; ikili ve bölgesel savunma, güvenlik konularında görüş alışverişinde bulunuldu. (@tcsavunma)

Terör Gündemi

- Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı bölgelerinde taciz ateşi açan 6 PKK/YPG'li terörist etkisiz hale getirildi.

2. AVRUPA:***AB'den Suriye'ye İlave 1 Milyar Euro Bağış***

Avrupa Birliği (AB) Dış İlişkiler Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Rusya'nın Ukrayna işgalinin yoksulluk içindeki Suriyeliler'in içinde bulunduğu zor durumu daha da kötüleştirdiği uyarısında bulundu ve bağışçıları, on yıldan uzun süren iç savaş nedeniyle tahrip olan Suriye'ye yardım etmeye çağırdı. 27 üyeli AB'nin Suriye'ye bu yıl ilave 1 milyar Euro yardımda bulunacağını, böylelikle Suriye'ye yapılan toplam yardım miktarının 1 buçuk milyar Euro'ya çıkacağını kaydeden Borrell, AB'nin ayrıca önümüzdeki yıl da 1 milyar 560 milyon Euro tutarında yardım yapmayı planladığını söyledi. (VOA, Euronews)

Finlandiya'da NATO üyeliği üzerine rapor hazırlandı

Finlandiya Savunma Komitesi, uzun süredir Finlandiya'nın olası NATO üyeliğine dair üzerinde çalıştığı raporunu hükümete sundu. Komite Başkanı Petteri Orpon, konu hakkında yaptığı basın açıklamasında, ülkenin savunma açısından iyi olduğunu belirterek,

"Savunmamız iyi fakat Rusya tehdidine karşı yeterli değil. Bu yüzden ülkenin güvenliğini gelecekte garantiye almak için en iyi çözüm NATO üyeliği." ifadelerini kullandı. (VOA)

Almanya Rusya'dan alınan doğal gazda ani kesinti ihtimaline karşı acil durum planı hazırlıyor

Almanya, Rusya'dan alınan doğalgazın herhangi bir sebeple aniden kesilmesi halinde atılacak adımlarla ilgili acil durum planı hazırlıyor. Paket kapsamında kritik enerji şirketlerine devlet tarafından el konulması da öngörülüyor. Reuters'in 3 kaynağa dayandığı haberine göre, Ekonomi Bakanlığı tarafından hazırlanan plan Avrupa'nın en büyük ekonomisinin en kritik enerji kaynağının tedariki ile ilgili yükseltilecek alarm durumunu ortaya koydu. Reuters'e konuşan kaynaklardan biri el koyma seçeneğinin dikkatle ele alındığını çünkü bunun Rusya'yı cezalandırmak için değil enerji güvenliğini sağlamak için olması gerektiğinin altını çizdi. (Reuters, Euronws)

Almanya Dışişleri Bakanı Ukrayna'da

Almanya Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock bugün Kiev'i ziyaret ediyor. Ukrayna, Baerbock'ın Kiev'in Avrupa Birliği'ne tam üyelik hedefini ve Rusya ile enerji bağlarının kesilmesini desteklemesini "tarihi bir dönüm noktası olarak değerlendirdi. (VOA)

Litvanya parlamentosu, Rusya'yı 'terör devleti' ilan etti

Litvanya parlamentosu Seimas, Rusya'yı 'terör devleti' ilan ederek Moskova'ya karşı uluslararası bir mahkeme kurulması çağrısı yaptı. İlgili karar, parlamentoda 128 'evet' oyuyla kabul edildi. (Middle East News)

Ukrayna- Rusya Savaşında Son Durum ve Dünyada Gelişmeler

- İtalya'nın Floransa kentinde düzenlenen Birliğin Durumu (State of the Union) toplantıları sonrası Euronews'e konuşan Borrell, "Tüm bu Batı Rusya'ya, Batı diğerlerine karşı türü hikayelerden hoşlanmıyorum. Bu Birleşmiş Milletler Antlaşması'nı ilgilendiren bir sorun. Bu devletlerin halklarının egemenliğiyle ilgili bir sorun, komşularını ezip geçmek için güç kullanmayarak sınırlara saygı duymakla ilgili bir sorun." ifadelerini kullandı. (Euronews)

- Ukrayna, Luhansk Bölgesi'ndeki Novopskov kompresör istasyonu üzerindeki kontrolün kaybedilmesi nedeniyle "Sohranivka" gaz boru hattı sisteminden gaz geçişini durdurdu. Avrupa'ya giden transit gazın neredeyse üçte biri bu istasyondan geçiyordu.
- ABD Kongresi, Ukrayna için yaklaşık 40 milyar dolarlık yardım paketini onayladı.
- ABD savunma sözcüsü John Kirby, Ukrayna'ya askeri yardım konusunda yeni çok taraflı istişarelerin neredeyse Mayıs ayında gerçekleşebileceğini söyledi.
- Rusya Federasyonu, birliklerini Harkov bölgesinden çekiyor.
- Vladimir Putin pazartesi günü Rusya'da Zafer Günü geçit törenini izlerken Ukrayna da Moskova'yla alay etme maksadıyla, imha edilmiş ve ele geçirilmiş Rus teçhizatlarının sergilendiği alternatif bir geçit töreni düzenledi.

Ukrayna “Ülkedeki Tüm Rus Varlıklarına El Koyacak, Yeniden İnşa Etmek İçin Kullanacak”

Ukrayna hükümeti Salı günü ülkedeki tüm Rus varlıklarına el konulacağını ve devam eden savaşta yok edilenlerin yeniden inşasına yardım etmek için kullanılacağını duyurdu. Ukrayna Başbakanı Denys Shmyhal, Rusya'nın Ukrayna'da sahip olduğu her şeyin ülkenin Ulusal Yatırım Fonu'na devredileceğini ve devlet malı sayılacağını söyledi. Duyuru, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in askerlere ülkeyi işgal etme emri vermesinden iki aydan fazla bir süre sonra geldi. (newsweek)

3. ORTADOĞU:

Lübnan: Suriye'den mülteci akını kapasitemizi aştı

Lübnan Dışişleri Bakanı Abdullah Bouhabib ve Sosyal İşler Bakanı Hektor Haccar'dan oluşan Lübnan heyeti, Brüksel'deki yerinden edilmiş Suriyeliler Konferansı'na katılmak üzere ülkeden 'Lübnan topraklarındaki yerinden edilmiş Suriyelilerin varlığı konusunda katı olarak tanımlanabilecek bir tavırla' ayrıldı. İki bakan, 5 Mayıs'ta Lübnan Cumhurbaşkanı Mişel Avn ile yaptıkları görüşme sırasında söz konusu meseleyi ele alırken, daha sonra Bouhabib, Brüksel'de bu meseleye ilişkin ilk gündemin 'Lübnan'ın Suriyeli mültecilerin ülke topraklarına göç etmesine artık tahammül edemeyeceği' olduğunu belirtti. Bakan, “Kapasitemizi, onları koruma ya da onlara yardım etme yeteneğimizi aşan, yerinden edilmiş çok sayıda insan var” dedi. (Şarkul Avsat)

İsrail, Filistin bölgelerini bölme politikasını sürdürüyor

Filistin bölgelerini bölme politikasını sürdürülen İsrail, müttefiklerine yurtdışında bulunan Hamas liderlerini tasfiye etmek için suikast timleri göndermek üzere olduğunu bildirdi. Batı Şeria'nın belirli bölgelerinde tutuklama operasyonlarını artırarak Gazze Şeridi'ne ekonomik açıdan cezai bir cevap veren İsrail, buradaki genel kapatmayı sona erdirdi. (Şarkul Avsat)

Suudi Arabistan'ın Yemen Büyükelçisi ile BM Yemen Özel Temsilcisi ile bir araya geldi

Taraflar, görüşmede Yemen'deki ateşkesin ülkede kalıcı ve kapsamlı bir sürece dönüşmesi ve taraflar arasında siyasi sürecin başlaması için yürütülen çalışmaları ele aldı. Büyükelçi Cabir, Suudi Arabistan'ın BM'in Yemen'deki çalışmalarına destek verdiğini belirtti. (Şarkul Avsat)

BAE ve Yunanistan'dan stratejik ortaklığı güçlendirme vurgusu

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ve Yunanistan, aralarındaki ilişkiyi çeşitli alanlarda genişletme, ortak küresel ve bölgesel zorlukları ele alma ve daha fazla barış ve refah için yeni fırsatlar keşfetme çabalarına katılma kararlılıklarını yineledi. (Şarkul Avsat)

Suriye Kısa Kısa

- Türk Topçu birlikleri rasulayn doğusundaki tel-tamr bölgesindeki PKK terör örgütü mevzilerini vuruyor
- Türk Topçu birlikleri Rakka'nın kuzeyindeki Ayn isa hattındaki PKK terör örgütü mevzilerini vuruyor
- İsveç, Suriye halkını desteklemek için 73 milyon dolar sözü verdi
- Suriye yerel medyası, Devlet Başkanı Beşşar Esad'ın pazar günü Tahran'a gerçekleştirdiği ziyarette, İran ve Suriye arasındaki 'kredi anlaşmasının' etkinleştirildiğini yazdı. Suriye resmi haber ajansı SANA'da yer alan habere göre, Esad Tahran'da, Suriye'ye enerji ve diğer temel emtiaların tedarikinde kullanılmak üzere bir 'kredi anlaşmasına' imza attı

4. AFRIKA:

Sisi'den Mısır ve ABD arasındaki askeri iş birliğinin önemine vurgu

Mısır Cumhurbaşkanı Abdulfettah es-Sisi, ABD Merkezi Kuvvetler Komutanlığı (CENTCOM) Komutanı General Michael Corella ile dün Kahire'de bir araya geldi. Mısır Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Bessam Radi'nin görüşme ile ilgili yaptığı açıklamaya göre Cumhurbaşkanı Sisi, özellikle içinde bulunulan koşullar çerçevesinde başta tüm çabaların birleştirilmesini gerektiren terörizm olmak üzere güvenlik ve istikrarı tehdit eden zorluklara karşı mücadelede ortak çabalar gerektiren Ortadoğu'da barışın ve güvenliğin korunmasının sac ayaklarından birini temsil eden Mısır ile ABD arasındaki kapsamlı stratejik ilişkiler çerçevesinde ortak askeri iş birliğinin önemini vurguladı. Radi, Sisi'nin, Mısır'ın terörün kökünü kazımak için tüm stratejik yönlerdeki çabalarını gözden geçirdiğini söylediğini aktardı. (Şarkul Avsat)

5. ASYA/PASİFİK:

Çin Devlet Başkanı Şi: Ukrayna'daki ihtilafın yoğunlaşmaması için her türlü çaba gösterilmeli

Çin Devlet Başkanı Şi Ciping, Ukrayna'daki çatışmaların daha fazla yoğunlaşarak "yönetilemez bir hale gelmemesi" için bütün çabanın gösterilmesi gerektiğini söyledi. Çin radyosunun aktardığına göre Şi, Almanya Başbakanı Olaf Scholz ile yaptığı çevrim içi görüşmede, "Ukrayna'daki ihtilafı yönetilemez bir duruma yol açabilecek yoğunlaşmasını ve yayılmasını önlemek için her türlü çaba gösterilmeli." dedi. Çin Devlet Başkanı, dünya genelinde güvenliği tesis etmek amacıyla geçen ay ilk defa gündeme getirdiği "Küresel Güvenlik Girişimi" adını verdiği ilkeler bütüne Almanya'nın da katılması için davette bulundu. (Euronews)

Pyongyang'da 'ulusal sorun' nedeniyle sokağa çıkma yasağı kararları verildi

Kuzey Kore'nin başkenti Pyongyang'daki sakinlere Salı öğleden sonra aniden içeri girme emri verildi. Bir kaynak, nedeni "ülke çapında bir tecrit" olarak tanımlarken, bir diğeri belirtilmemiş bir "ulusal sorun"dan bahsetti. Bir kaynak, Kuzey Koreli yetkililerin vatandaşlara binalarının dışına çıkmamaları talimatını verdiğini ve kararın ne zaman geri alınacağını belirtmediğini söyledi. (nknews)

Japonya'dan Rusya'ya yaptırım kararı

Japonya'dan, Rusya Başbakanı Mişustin dahil 141 kişiye yaptırım kararı geldi. Japonya, Ukrayna'daki olaylar ışığında, Rusya Başbakanı Mihail Mişustin dahil olmak üzere Rusya, DHC ve Lugansk Halk Cumhuriyeti'nden 140'tan fazla kişiye yeni yaptırımlar uygulayacağını açıkladı. (Middle East News)

Pakistan "Taliban"ın ikinci gelişiyle karşı karşıya

Pakistan-Afgan sınır bölgesinde terör ve aşırılık dalgasının tırmanması, Pakistan'ın batı sınırlarında istikrarsızlaşmaya yol açtı. Pakistan medyası bu durumu Pakistan Talibanı'nın ikinci gelişi olarak tanımlıyor. Çoğu kişi Mart'ı en çok saldırının olduğu en kötü dönem olarak tanımladı. Pakistan Talibanı saldırıların çoğunu Afganistan'ın içinden başlattı. Pakistan Çatışma ve Güvenlik Araştırmaları Enstitüsü (PICSS) tarafından yayınlanan rakamlara göre, Nisan ayında militan saldırılarında bir önceki aya göre yüzde 24'lük bir artış görüldü. (Şarkul Avsat)

6. ABD:

ABD: "Putin Uzun Bir Savaşa Hazırlanıyor"

ABD Ulusal İstihbarat Direktörü Avril Haines, Rusya Cumhurbaşkanı Vladimir Putin'in Ukrayna'da uzun bir savaşa hazırlandığına ve Rusya'nın Donbas'ta olası bir zaferinin savaşı sona erdirmeyeceğine inandıklarını söyledi. Savunma İstihbarat Dairesi Direktörü Korgeneral Scott Berrier de savaşı şu anda ne Ruslar'ın ne de Ukraynalılar'ın kazandığını belirterek, yaşanan durumu "çıkamaz" olarak niteledi. (VOA)

ABD'den Suriyeliler için 800 milyon dolarlık ilave insani yardım

Amerika Birleşik Devletleri yönetimi, Suriye'deki iç savaştan etkilenen Suriyeliler için 800 milyon dolardan fazla ek insani yardım desteği vereceğini açıkladı. Brüksel'de düzenlenen "Suriye ve Bölgenin Geleceğinin Desteklenmesi Konferansı" başlıklı 6'ncı Brüksel Konferansı'nda konuşan ABD'nin Birleşmiş Milletler Büyükelçisi Linda Thomas-Greenfield Suriye'deki savaşın 10 yıldan uzun bir süredir devam ettiğini ve Suriyelilerin çok acı çektiğini vurguladı. Bu yeni yardımın ABD'nin şu ana kadar Suriye için açıkladığı en büyük yardım

olduğunu söyleyen Thomas-Greenfield bunun Ukrayna'da yaşananların Suriye'deki faaliyetlerini etkilemediğini gösterdiğini dile getirdi. (Euronews)

İki üst düzey ABD istihbarat yetkilisi küresel tehditler hakkında Senato Silahlı Hizmetler Komitesi önünde ifade verdi

İki üst düzey ABD istihbarat yetkilisi, bugün ABD ve müttefiklerine yönelik Çin, Rusya ve İran'ın yanı sıra terör örgütlerinden kaynaklanan küresel tehditler hakkında Senato Silahlı Hizmetler Komitesi önünde ifade verdi. General komiteye verdiği demeçte, Rus askeri yeteneklerinin Ukrayna'nın egemenliğini ve bağımsızlığını ihlal etmek için kullanıldığını ve ABD'nin ve müttefiklerimizin ulusal güvenliğine varoluşsal bir tehdit oluşturduğunu söyledi. Ayrıca Çin ayrıca ABD ve müttefikleri için ilerleme hızı tehdidi ve büyük bir güvenlik sorunu olmaya devam ediyor dedi. Haines ayrıca, "İran rejimi, ABD'nin Ortadoğu'daki etkisini aşındırmaya ve nüfuzunu artırmaya çalışırken, komşu ülkelerdeki güç projesini ve rejimin istikrarına yönelik tehditleri en aza indirmeye çalışırken ABD çıkarlarını tehdit etmeye devam ediyor" dedi. (ABD Savunma Bakanlığı)

DOD Yetkilisi, Kongre'yi Ukrayna Yardımıyla İlgili Bekleyen Mevzuatı Geçmeye Çağırıyor

Pentagon Basın Sekreteri John F. Kirby bugün düzenlediği basın toplantısında, Savunma Bakanlığı'nın Kongre'yi cumhurbaşkanının ek talebini hızla geçirmeye çağırıldığını söyledi. Ukraynalıların hava savunmasının etkili kalmasını sağlamaya odaklanmaya devam edeceğiz" dedi. Ukraynalıların hala Donbas bölgesinde karada bir kuvvet varlığı olduğunu söyledi. (ABD Savunma Bakanlığı)

ABD Senatosu, Rusya'yı terörizmin sponsoru olarak tanıyan bir tavsiye kararını onayladı

Bu tanıma sahip dört ülke var: Küba, Suriye, İran ve Kuzey Kore. Cumhuriyetçi Senatör Lindsey Graham, "Rusya'yı beşinci sırada yer alması için bu listeye dahil etmeye çalışıyoruz," dedi. Beyaz Saray Basın Sözcüsü Jen Psaki, ABD'nin Rusya Federasyonu'na terör sponsorları listesinde olduğu gibi yaptırım uyguladığını söyledi. (@RusenPress)

ABD'li Yetkililer "Tayvan, Rusya'nın Ukrayna'daki Askeri Başarısızlıklarından Öğreniyor"

"Salı günü iki üst düzey ABD istihbarat yetkilisi, Kongre üyelerine Çin'in hala nihai olarak Tayvan'ı ele geçirmeyi planladığına inandıklarını söyledi. Ancak Tayvan'ın Ukrayna'nın

Rusya ile olan çatışmasından savunmasına yardımcı olabilecek dersler çıkarabileceğini düşündüklerini de eklediler.” (newsweek)

Güney Amerika:

Venezuela İran'dan Ham Petrol İthalatına Başlıyor

Venezuela’da devletin petrol şirketi PDVSA, çıkardığı ağır petrolü seyrelterek rafinerilerinde işlemek ve ihracata hazır hale getirebilmek için Venezuela petrolünden daha hafif olan İran petrolü ithalatına başlıyor. Uluslararası yaptırım uygulanan iki ülke arasında, geçen yıl yapılan ve ham petrol takasına dayanan enerji anlaşmaları, geçtiğimiz hafta İran Petrol Bakanı Cevad Oji’nin Venezuela ziyaretinden sonra uzatılmıştı. Petrol çıkarmakta ve çıkardığı petrolü işlemekte ciddi zorluklar yaşayan Venezuela’da 2013 yılında günlük 3 milyon varil civarı olan petrol üretimi 2020’de 500 bin varile kadar düşmüştü. (VOA)

7. RUSYA:

Finlandiya ve İsveç’in NATO Hedefine Rusya Tepkisi

Rusya, Finlandiya ve İsveç’in NATO’ya katılması halinde, Rusya’nın Kaliningrad yerleşim bölgesinde nükleer silah konuşlandırmak dahil "askeri teknik yanıt" verme tehdidinde bulundu. Ancak Finlandiya Uluslararası İlişkiler Enstitüsü’nde güvenlik uzmanı olan Charly Salonius-Pasternak, bu tür nükleer tehditlerin geri tepebildiğini söylüyor. Salonius-Pasternak, "Bu Soğuk Savaş sırasında bile görmediğimiz bir şekilde dile getirilen bir tehdit ki bu biraz endişe verici. Fin siyasi seçkinlerinin Finlandiya’nın savunmasının güçlü olabileceğini ancak hiçbir zaman güçlü bir nükleer caydırıcılık oluşturamayacağımızı söylemesinin açık nedenlerinden biri de bu tehdit. Caydırıcılığın tek yolu NATO’ya katılmak" dedi. (VOA)

Lavrov’dan AB’ye tepki

Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov, AB’nin dış politikadan sorumlu yetkilisi Borrell’in, Rusya’nın dondurulan varlıklarının Ukrayna’ya devredilmesi yönündeki girişimini 'gizlenmeye dahi çalışılmayan bir hırsızlık' olarak niteledi. (Middle East News)